

Minister van Justitie en Veiligheid
mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
7 maart 2019

Ons kenmerk
z2019-01383

Uw brief van
19 januari 2019

Contactpersoon
070 8888 500

Uw kenmerk
2445685

Onderwerp

Advies conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet en de Wet op het notarisambt

Geachte heer Grapperhaus,

Bij brief van 19 januari 2019 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geraadpleegd over het concept tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet, de Wet op het notarisambt en de Wet positie en toezicht advocatuur in verband met het opnemen van een grondslag voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard van betrokkenen ten behoeve van de uitvoering van kwaliteitstoetsen bij advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen en diverse aanpassingen van overwegend wetstechnische aard (hierna: het concept). De AP heeft een aantal opmerkingen over het concept en adviseert daar rekening mee te houden.

Strekking van het concept

Het concept combineert een aantal onderwerpen. Enerzijds strekt het ertoe de beroepskwaliteitstoetsingen nader te regelen die passen bij de huidige beroepsuitoefening in de advocatuur, het notariaat en de gerechtsdeurwaarderij. Voor de advocatuur gaat het om het aanvullen van een wettelijke opdracht aan de Nederlandse orde van advocaten (NOvA) voor de uitvoering van deze kwaliteitstoetsingen, terwijl het voor de beide andere juridische beroepsgroepen uitsluitend gaat om het aanvullen van een reeds bestaande wettelijke grondslag. Anderzijds wordt met het concept een verdere harmonisering van regels voor advocaten, deurwaarders en notarissen nagestreefd. Tenslotte behelst het voorstel een aantal aanpassingen van wetstechnische en van redactionele aard, betrekking hebbend op alle drie de beroepsgroepen.

Datum
7 maart 2019

Ons kenmerk
z2019-01383

Advies

In het concept wordt in artikel 26 van de Wet positie en toezicht advocatuur, artikel 57a van de Gerechtsdeurwaarderswet en artikel 61a van de Wet op het notarisambt ten behoeve van het uitvoeren van de kwaliteitstoets een grondslag voor de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard gecreëerd. Hierdoor is de wetgever kennelijk van mening dat de in artikel 9, tweede lid onder g, van de AVG¹ neergelegde uitzondering op het verbod van de verwerking van bijzondere persoonsgegevens, van toepassing is. Ten aanzien van de verwerking van gegevens van strafrechtelijke aard is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 10 van de AVG biedt.

De onderbouwing van het in artikel 9, tweede lid, onder g, van de AVG genoemde zwaarwegend algemeen belang komt echter geheel niet in de memorie van toelichting aan de orde. De memorie van toelichting geeft slechts aan dat door de mogelijkheid tot het verwerken van bijzondere persoonsgegevens in het kader van de kwaliteitstoetsen voor de juridische beroepsgroepen in de wet voor elke van de drie beroepsgroepen te verankeren, de kwaliteit van de dienstverlening van de juridische beroepsgroepen wordt gewaarborgd en verbeterd.² Deze onderbouwing zegt iets over het nut en de noodzaak van de kwaliteitstoets voor de juridische beroepsgroepen, maar niets over de bijdrage daaraan door de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard van betrokkenen. Het ontbreken van dergelijke beschouwingen wekt de indruk, nog eens benadrukt door de algemene beschouwingen in de memorie van toelichting daarover³, dat het (onvermijdelijk) aanwezig zijn van bijzondere categorieën van persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard in de aan de kwaliteitstoets onderhevige dossiers aanleiding zijn voor het conceptwetsvoorstel. Deze constatering ontslaat de wetgever echter niet van de verplichting bij het creëren van een wettelijke grondslag na te denken over de noodzaak en eventuele alternatieven zoals het niet tot personen herleidbaar maken van de gegevens.

Daarnaast geeft het concept geen blijk van passende en specifieke maatregelen die getroffen moeten worden ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene. Dat geldt zowel voor de bijzondere categorieën van persoonsgegevens als voor de gegevens van strafrechtelijke aard. Overigens wordt deze laatste categorie in de memorie van toelichting niet onderscheiden van de bijzondere persoonsgegevens, terwijl met de inwerkingtreding van de AVG gegevens van strafrechtelijke aard als een aparte categorie persoonsgegevens is geworden.

Zo bevat de memorie van toelichting slechts algemeenheden zoals het in algemene zin informeren van cliënten van notarissen en gerechtsdeurwaarders dat in het kader van de kwaliteitstoetsen

¹ Artikel 9, tweede lid, onder g van de AVG luidt: g. de verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, mits evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene;

² Memorie van toelichting, p. 4.

³ Memorie van toelichting, p. 2: "Men zou zelfs kunnen zeggen dat ieder advocatendossier per definitie bijzondere persoonsgegevens zal bevatten, omdat de advocaat nu eenmaal voor een goede behandeling van de zaak alle bijzonderheden nodig heeft".

Datum
7 maart 2019

Ons kenmerk
z2019-01383

steekproefsgewijs dossiers worden bekeken⁴, dat het aantal personen dat door de kwaliteitstoetsing in aanraking komt met de bijzondere persoonsgegevens gering is⁵ en laat tegelijkertijd de mogelijkheid open dat kantoorpersoneel uit hoofde van de functie toegang *kan* hebben tot de bijzondere persoonsgegevens⁶, terwijl de grondslagen expliciet worden gecreëerd ten behoeve van het uitvoeren van de kwaliteitstoets en het concept niet ziet op het dossier in de relatie advocaat/cliënt.

Ook de motivering dat de beroepsgroepen sowieso onderworpen zijn aan hun wettelijke geheimhoudingsplicht doet niets aan af aan het feit dat op grond van artikel 9, tweede lid, onder g, van de AVG, en artikel 10 van de AVG passende waarborgen getroffen dienen te worden.

De AP adviseert de memorie van toelichting gelet op bovenstaande aan te vullen.

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies na vier weken geanonimiseerd openbaar te maken op haar website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat de AP ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Autoriteit Persoonsgegevens,

mr. A. Wolfsen
Voorzitter

⁴ Memorie van toelichting, p. 5.

⁵ Memorie van toelichting, p. 5.

⁶ Memorie van toelichting, p. 5.